

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ” АД КЪМ 30.06.2016 Г. (неодитиран)

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Българска банка за развитие АД е търговска банка с пълен лиценз, основана през 1999 г. под името „Насърчителна банка” АД. От основаването си до момента 99.9% от капитала на банката е собственост на Министерство на Финансите на РБ. През април 2008 г. Народното събрание на Р. България прие специален закон (Закон за Българската Банка за Развитие), по силата на който на банката се дава статут на банка провеждаща политики в подкрепа на МСП в страната. С цитираният закон се променя и името на банката на „Българска банка за развитие” АД.

Мисията на Българска банка за развитие АД е да бъде основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Банката няма за основна цел постигането на максимална печалба.

Освен улесняването на достъпа на МСП до банковото финансиране, основни приоритети във функциониране на ББР е да подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

ВЪНШНА СРЕДА

И през първото тримесечие на 2016 г. българската икономика продължи да поддържа реален ръст от 3%, какъвто бе регистрирано и през цялата предходна година. Както и през 2015 г. положителен принос за растежа имат вътрешното и външното търсене, но постепенно все повече се засилва значението на вътрешното търсене за икономическия растеж. От компонентите на вътрешното търсене основен принос за растежа на българската икономика има крайното потребление, чийто растеж на годишна база е 0,9%. Инвестициите продължават да забавят своя реален растеж, като годишният ръст на физическия обем на брутно капиталонакопаване е в размер на 1,4%.

Всички икономически сектори регистрират годишен ръст на своята брутна добавена стойност (БДС) през първото тримесечие на 2016 г. с изключение на строителството. Сред най-динамично развиващите се сектори е промишлеността (добивна и преработваща), чийто реален

растеж е 5,3%. Всички отрасли на услугите реализират икономически растеж, като сред най-динамично развиващите се е търговията и туризма (4.5%), а ръстът на други основни отрасли на услугите като Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения; финансово посредничество и др. е около 2,5%. Все пак, данните от конюнктурната статистика показват, че през април и май ръстът в продажбите в промишлеността и услугите се забавя, като през май дори промишлените продажби регистрираха годишен спад за първи път през последните няколко години.

Въпреки годишните растежи на българския износ на стоки постоянно се забавя, балансът на българската външна търговия, а оттам и на текущата сметка на платежния баланс, постоянно се подобрява. За това допринася и забавянето на ръста на вноса на стоки в страната. За последните дванадесет месеца (юни 2015-май 2016) излишъкът по текущата сметка е в размер на 1076,0 млн.евро или 2,3% от очаквания БВП за 2016 г. Влезлите ПЧИ в страната за същия период са 1321,8 млн.евро или 2,9% от очаквания БВП.

През периода април-юни 2016 г. месечният национален индекс на потребителските цени се колебае около нулевото равнище, като почти се изчерпи потенциала на цените на течните горива като основен продефлационен фактор. Дванадесетмесечната инфлация се запазва отрицателна, но през последните месеци най-голям принос за отрицателната инфлация имат някои услуги (транспорт и съобщения), групата на хранителните стоки, както и някои нехранителни продукти и най-вече тези от групата на облекло и обувки. Дванадесетмесечния ИПЦ (национален индекс) към края на юни е -1,3%, а натрупаната инфлация от началото на годината е -1,1%..

Ситуацията на пазара на труда продължава да се подобрява. През първото тримесечие на 2016 г. броят на заетите е 2915,3 хил.д. (според данни от Наблюдението на Работната Сила, възрастова група 15-64 г.) и са с 20,5 хил.д. повече спрямо същия период на предходната година. Коефициентът на заетост достигна 62,3% от населението в съответната възрастова група и по-висока стойност на показателя е регистриран единствено през 2008-2009 г. Нивото на безработица продължава да намалява и за първото тримесечие на 2016 г. неговата стойност е 8,7%., което е с 2,0 пп по-ниско спрямо стойността, регистрирана през четвъртото тримесечие на 2014 г. Намалението на броя на безработните се дължи както на нарасналата заетост така и на напускането на част от безработните лица на работната сила. По-високото търсене на труд и бързо намаляващата безработица в страната е един от фактори довели до относително високия ръст на средната месечна работна заплата в страната, която за първото тримесечие на 2016 г. е в размер на 931 лева.

Към края на май 2016 г. активите на банковата система са на стойност 87,7 млрд. Лева и са почти на нивото си от края на 2015 г. През първите месеци на 2016 г. се наблюдава известно намаление на общата стойност на кредитите към фирми и към граждани, като основно това се дължи на намалението на просрочията над 90 дни поради отписвания или продажба на несъбираеми вземания. Забелязва се известно повишаване на търсенето на заеман ресурс както от страна на фирмите, така и на гражданите, като през април и май се наблюдава макар и слабо повишаване на потребителските кредити за домакинства. Банките остават предпазливи при отпускането на нови кредити, а според анкетата за кредитната активност, провеждана от БНБ, през първото тримесечие на 2016 г. търговските банки са затегнали кредитната си политика за предприятия поради оценките им за понижена платежоспособност на кредитополучателите и

повишен риск, свързан с обезпечението. Според данните от банков надзор към БНБ към края на май кредитите за фирми са на стойност от 32,6 млрд.лв., а тези за домакинства са 18,2 млрд.лв.

През периода април-май 2016 г. лихвените равнища по левови депозити на фирми продължиха да намаляват, докато по евровите и доларови депозити се колебаят около достигнатите равнища. Към края на май осреднения лихвен процент по левови депозити с договорен матуритет, нов бизнес, е 0,29%, а по евровите депозити е 0,68%. Най-вероятно тенденцията на намаление по депозити ще се преустанови през следващите месеци, тъй като повечето от големите търговски банки на практика нямат особено пространство за по-нататъшно намаление на лихвените равнища по новите привлечени средства. Лихвените равнища по кредитите продължават тенденцията на намаление, но през последните месеци този процес съществено забави скоростта си. Осредненият лихвен процент по левови кредити, нов бизнес, оригинален матуритет, през февруари намаля до 4,22%, а по евровите кредити намаля до 4,89%. Много вероятно е лихвените проценти по новите кредити също да са достигнали своя минимум и през следващите месеци да се колебаят около достигнатите равнища.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Българска банка за развитие АД продължава да работи активно върху поставените й цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. Банката акцентира върху адекватното управление на основните категории риск, на които е изложена, а именно: кредитен, лихвен, пазарен и операционен. За целта ББР използва комплекс от методи и процедури за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции.

ПРЕГЛЕД НА ФИНАНСОВИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА БАНКАТА

За първите шест месеца на 2016 г. ББР реализира печалба преди данъци в размер на 17 441 хил. лв. при отчетени 21 936 хил. лв. за същия период на миналата година. Нетният лихвен доход за първите шест месеца на 2016 г. е с 1,39 % по-нисък в сравнение с аналогичния период на 2015 г., като стойността му възлиза на 25 921 хил. лв. (към 30.06.2015 г.: 26 286 хил. лв.) Основни причини за това са намалението на разходите за лихви в следствие на падеж на облигационна емисия, намаление в обема на неизползваните средства по програма ПРСР, както и предоговаряне на лихвения процент по депозити на големи клиенти по проекти от национална значимост.

Реализираните към 30.06.2016 г. нетни приходи от такси и комисиони възлизат на 1 080 хил. лв., в сравнение с 936 хил. лв. за същия период на 2015 г., представляващо ръст от 15,38% в следствие на нарастване на обема и броя на договорени кредити за първото шестмесечие на 2016 спрямо същия период на предходната година.

Към 30.06.2016 г. общите и административни разходи на Банката възлизат на 5 137 хил. лв., като по-високия размер на разходите по това перо в сравнение с първо шестмесечие на 2015 год. (към 30.06.2015: 2 522 хил. лв.) се дължи на внесени през месец май вноски за ФГВБ и ФПБ в общ размер от 3,849 хил. лв. Разходите за персонал към 30.06.2016 в размер на 4 517 хил. лв. са по-високи в сравнение със същия период на 2015 год. (към 30.06.2015: 3 616 хил. лв.) поради

изплатените допълнителни възнаграждения въз основа на индивидуална оценка, получена на база оценяване на служителите в Банката. Съответно коефициентът разходи (общи и административни, вкл. разходи за персонал) към оперативен доход се увеличава от 20,4% на 35,1 % за първите шест месеца на 2015 и съответно 2016 г.

През шест месеца на 2016 г. са реализирани нетни разходи за обезценки и провизии на кредити, вземания и задбалансови ангажименти в размер на 205 хил. лв. Възстановени са разходи за обезценки и провизии за 11 962 хил. лв., а са начислени обезценки по кредити и вземания и провизии по задбалансови позиции за 12 167 хил. лв. За сравнение, за същия период на предходната година са начислени съответно 14 547 хил. лв. разходи за обезценки и провизии и са възстановени 12 821 хил. лв. обезценки и провизии, т.е. нетен разход от 1 726 хил. лв.

ПРЕГЛЕД НА АКТИВИТЕ НА БАНКАТА

Към 30.06.2016 г., размерът на активите на Банката възлиза на 1 595 301 хил. лв., в сравнение с 1 614 554 хил. лв. в края на 2015 г.

Кредитната дейност на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми (продукти) за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към 30.06.2016 г. размерът на предоставените средства за индиректно кредитиране на бизнеса чрез посредничеството на търговски банки, възлиза на 161 377 хил. лв., с 9,8% намаление спрямо обема в края на 2015 г. в следствие на падеж на част от кредитите.

Към 30.06.2016 г. brutният размер на портфейла на Банката от директно предоставени кредити се увеличава номинално с 44,6 млн. лв. спрямо края на 2015 г., достигайки 782 203 хил. лв. Размерът на одобрените, но неуسوени кредити към края на второто тримесечие на 2016 г. е 107,9 млн. лева.

Към края на м. юни 2016 г., по линия на стартиралата през 2015 година Национална програма за енергийна ефективност (Програмата), са постъпили 2 667 искания за целево финансиране, като за шестте месеца на 2016 г. са подписани 796 броя договори за предоставяне на целево финансиране. Към 30.06.2016 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 113 918 хил. лв. (за сравнение с края на 2015 г. – 11 923 хил. лв.). Усвоеният размер възлиза на 63 593 хил. лв. (към 31.12.2015 – 9 810 хил. лв.).

Съотношението на brutните кредити на клиенти в просрочие над 90 дни към общия корпоративен кредитен портфейл на банката (директно кредитиране с изключение на вземания от републикански и общински бюджети, служители и небанкови финансови институции) е намаляло спрямо края на 2015 год., като към 30.06.2016 г. делът им е 7,8%, спрямо 11,4% към края на годината. Изменението се дължи на спад в обема на просрочените над 90 дни кредити и увеличение на редовния портфейл. Покритието с провизии на кредитите с просрочие 90+ дни е 95,4% към края на първо шестмесечие на 2016.

Към края на първото шестмесечие на 2016 г., портфейлът от ценни книжа на разположение за продажба нараства номинално с 59 821 хил. лв. (27,2%) спрямо края на 2015 г. През първото

шестмесечие на 2016 г. Банката увеличава инвестициите си в дългови ценни книжа с цел по-добро управление на временно наличните свободни средства.

Перото средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка отбелязва спад от 79,6 % спрямо края на годината и салдото възлиза на 70 276 хил. лв. (31.12.2015: 343 853 хил. лв.). Това основно се дължи на въведените отрицателни лихви от Централната банка и насочване на свободните парични средства предимно към инвестиции в ДЦК и на междубанков пазар. През първите шест месеца на 2016 г. Банката отчита увеличение на вземанията от банки от около 90 млн. лв. или ръст от близо 36,0 %.

ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА И ЛИКВИДНОСТ НА БАНКАТА

Към 30.06.2016 г. с най-голям дял в пасивите на Банката продължават да бъдат привлечените депозити от други клиенти, различни от кредитни институции – 72 % (77% към края на 2015 г.), като стойността им възлиза на 626 833 хил. лв. (31.12.2015: 695 080 хил. лв.). Преобладаващата част от тях (468 млн. лв. или около 75%) са формирани от средства предоставени от двама клиенти по проекти от национална значимост.

Привлечените средства от международни институции възлизат на 121 632 хил. лв., в сравнение с 178 723 хил. лв. в края на 2015 г., а делът им от пасивите на Банката е 14%.

ББР поддържа високо ниво на ликвидност. Към 30.06.2016 г. коефициентът на ликвидните активи на Банката намалява до 41,8% (при 65,3% към края на 2015 г.) в следствие на прелокиране на значителна част от средствата, държани в БНБ, в депозити на междубанков пазар.

КАПИТАЛОВИ РЕСУРСИ

Поддържаната от Банката капиталова адекватност надхвърля многократно нормативно заложените изисквания. Към 30.06.2016 г. капиталовата база (собствени средства) на Банката възлиза на 621 430 хил. лв., а съотношението на обща капиталова адекватност на банката възлиза на 52,72%, в сравнение с 53,24% към края на 2015 г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2016 Г.

На проведено Общо събрание на акционерите бе взето решение да не се разпределя дивидент за акционерите, а средствата да се заделят като резерви на банката. Акционерите затвърждават практиката си да инвестират в укрепването на потенциала на банката предварително, а не в резултат на неотложна необходимост.

Българска банка за развитие (ББР) усвои договорените с Европейския инвестиционен фонд 5 млн. евро по Европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ на ЕК. Средствата са предназначени за микрокредити и микролизинги и ще достигнат до бизнеса чрез он-лендинг програма на ББР в партньорство с търговски банки и лизингови дружества. Партньори по програмата са Д лизинг, ТВІ Bank, БЛ лизинг, Транслизинг, както и дъщерната на ББР Микрофинансираща институция ДЖОБС.

В началото на годината Българска банка за развитие (ББР) подписа споразумение и ще получи финансиране в размер на 20 млн. евро от Индустиалната и търговска банка на Китай (ICBC). Средствата са предназначени за обща кредитна дейност, пряко финансиране на бизнеса или създаване на он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на работен капитал, включително насърчаване на търговските взаимоотношения между двете страни. Срокът на договора е две години. Целта на споразумението е да се формализира ангажиментът за дългосрочно партньорство между двете банки и да се насърчи бъдещото сътрудничество в сферата на трансграничното финансиране, двустранните заеми, инвестиции и търговия.

Подписано е първото споразумение за финансиране изпълнението на НПЕЕ с БРСЕ в размер на 150 млн.евро и гаранционното споразумение за него е ратифицирано от Народното събрание . Очаква се подписване на Финансово Споразумение 100 млн.евро с КфВ, за което още през февруари Правителството на България одобри издаването на гаранция. Продължават преговорите със Световната банка, ЕИБ и Индустиалната и търговска банка на Китай за набиране на остатъка от 261 млн.евро за НПЕЕ и/или участие в програмата при евентуално нейно увеличение.

През първото тримесечие на 2016 г. стартира процесът за провеждане на преглед на качеството на активите и стрес тест на банките в съответствие с изискванията на §9 от ПЗР на ЗВПКИИП и на чл.80 от ЗКИ, като БДО бе избран за доставчик на услуги за извършване на оценка на качеството на активите (ОКА). В рамките на текущото полугодие то процесът премина през всички етапи на оценката и се очаква да приключи през месец Август на текущата година.

Ангел Геков
Изпълнителен директор

Илия Кирчев
Изпълнителен директор